

هر ساله اراضی وسیعی در کشور به کشت گندم اختصاص می‌یابد که در بعضی از آنها بعد از برداشت محصول، کشت دوم پنبه امکان‌پذیر می‌باشد. در این کشت، نکته مهم و کلید موفقیت در تولید محصول مناسب، ایجاد جوانه‌زنی یکدست و داشتن سطح سبز یکنواخت است. در کشت دوم پنبه، از یک طرف بذر با خاک باید حداکثر سطح تماس را داشته باشد و از طرف دیگر، جهت جلوگیری از خروج رطوبت از خاک باید حداقل بهم خوردگی در خاک بوجود آید که وجود بقایای گندم در مزرعه رسیدن به این اهداف را با مشکل مواجه می‌کند. برای غلبه بر این شرایط روشهای مختلفی وجود دارد که کشت پنبه بدون خاکورزی یا سوزاندن بقایای گیاهی محصول اول از آن جمله می‌باشد. بعلت اینکه بقایای گیاهی فواید متعددی از جمله افزایش ماده آلی خاک، نفوذپذیری بیشتر باران در خاک، حفظ رطوبت خاک و کاهش پتانسیل فرسایش خاک دارد، سوزاندن آنها توصیه نمی‌شود. اگر در کشت دوم پنبه رطوبت خاک برای جوانه‌زنی بذر کافی نیست، آبیاری بعد از کاشت پنبه ضروری است.

بعلت اینکه کشت دوم پنبه دیرتر از زمان مناسب کاشت انجام می‌شود، برای زودرسی آن به نکات ذیل توجه شود.

انتخاب رقم:

در کشت دوم پنبه، باید از ارقام زودرس یا نسبتاً زودرس (مثل رقم گلستان) استفاده شود.

تراکم بوته مناسب (سطح سبز یکنواخت):

معمولاً افزایش تراکم بوته منجر به افزایش زودرسی محصول می‌شود. بنابراین در کشت دوم پنبه تراکم بوته باید بیشتر از کشت معمول آن باشد.

مدیریت آفات:

خسارت آفت تریپس رشد و نمو پنبه را به تأخیر خواهد انداخت. بنابراین، ضدعفونی بذور یا استفاده از سموم پیش‌رویشی در زمان کاشت توصیه می‌شود. اگر دمای خاک مناسب و رطوبت خاک نیز کافی باشد، به احتمال زیاد سمپاشی تکمیلی لازم نخواهد بود. به منظور جلوگیری از خسارت کرم طوقه‌بر (آگروتیس) تا سه روز بعد از کاشت، از سم سوین استفاده شود. خسارت این آفت می‌تواند تراکم بوته را کاهش دهد. آگروتیس‌ها معمولاً در کشت کم‌خاکورزی شیوع بیشتری دارند. تراکم آفات در آخر فصل نیز افزایش می‌یابد. حساسیت گیاه به ریزش بار در اثر خسارت آفات در کشت تأخیری بیشتر است. بنابراین کشت دوم پنبه به مراقبت بیشتری برای کنترل آفات نیاز دارد..

کنترل علفهای هرز:

بعلت کاهش سرعت کامل شدن سطح پوششی گیاه در کشت دوم پنبه، رقابت علفهای هرز در این کشت بیشتر بوده و به همین جهت، برای کنترل علفهای هرز مراقبت بیشتری لازم دارد.

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات پنبه کشور

مدیریت زودرسی در کشت دوم پنبه بعد از گندم

عبدالرضا قرنجیکی
احمد دیه جی

مدیریت آبیاری - آبیاری آخر فصل بلوغ گیاه
را به تأخیر خواهد انداخت. بنابراین وقتی تعداد قوزه‌های تشکیل شده به حد مناسبی رسید، برای برداشت بموقع محصول مدیریت مناسبی با توجه به شرایط محیطی و مزرعه لازم است.

مدیریت تغذیه:

پوسیدن کاه و کلش باقی‌مانده از گندم در کشت دوم پنبه که به وسیله میکروارگانیزم‌های خاکری انجام می‌شود، در یک دوره کوتاه مدت منجر به مصرف نیتروژن خاک می‌شود. بنابراین در کشت دوم پنبه، احتمال بروز کمبود این عنصر در اوایل دوره رشد پنبه بیشتر است. به همین دلیل لازم است که در زمان آماده‌سازی زمین به مقدار ۳۰ تا ۵۰ کیلوگرم در هکتار کود نیتروژن (ازت) بیشتری به خاک اضافه شود. از طرف دیگر، با توجه به اینکه زیادی نیتروژن در خاک منجر به افزایش طول دوره رشد رویشی پنبه می‌شود، در زمان دادن کود سرک، از مصرف بیش از حد و بی‌رویه آن اجتناب شود. توصیه می‌شود که در صورت امکان، مصرف کود نیتروژن حداقل در سه تقسیط انجام شود.

مدیریت تنظیم کننده‌های رشد:

استفاده از تنظیم کننده‌های رشد برای زودرس کردن محصول توصیه می‌شود اما باید دقت نمود که در کشت دوم پنبه استفاده از این تنظیم کننده‌ها قبل از غنچه‌دهی بعلت محدود شدن تکامل گره‌ها و کاهش رشد رویشی گیاه (قبل از تکمیل شدن دوره رشد رویشی) توصیه نشده و زمان مناسب استفاده آن بعد از این مرحله بوده و به غلظت بالاتری نیز نیاز دارد.

